

2011-0417-004	VIM	BAWEE
Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken		15 september 2011

VOORWERP VAN DE KLACHT EN VERLOOP VAN DE KLACHTENBEHANDELING

1. Op 4 juli 2011 klaagt stRaten-generaal bij de Vlaamse Ombudsdienst “ivm bestuurlijke omgang dossier Meccanoscenario”, het door de verzoekers op 22/23 februari 2010 publiek gemaakte alternatief oplossingsmodel voor het Antwerpse mobiliteitsvraagstuk. Volgens de klacht heeft de bevoegde minister ervoor gezorgd dat Meccano ondertussen *de facto* is afgevoerd als alternatief.

De klacht gaat eerst in op (overheids)onderzoek door het Verkeerscentrum Vlaanderen, dat enkel het Meccano-tracé modelleert, maar niet het eigen Meccano-scenario van stRaten-generaal.

Het verschil tussen een tracé en een scenario raakt de kern van de klacht. Een “scenario” is veel meer dan een “tracé”, omdat het scenario een (verder van de stad gelegen Meccano) “tracé” ondersteunt met randvoorwaarden, zoals bijvoorbeeld variabele tol.

De verzoekers klagen dat de modelleringen van het Verkeerscentrum het Meccano-tracé o.m. modelleren in scenario’s met een tolvrije Kennedytunnel, waardoor de oplossing van stRaten-generaal in een negatief daglicht komt ten opzichte van de overheidsfavoriet, het BAM-tracé en het BAM-scenario, dat uitgaat van een blijvend tolvrije Kennedytunnel.

De klacht maakt het detail van het overheidsonderzoek en van de wijze waarop de overheid de afgelopen maanden is omgegaan met de resultaten van dat onderzoek. De verzoekers besluiten dat er sprake is van onbehoorlijk bestuur, meer bepaald achten verzoekers het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden en ook de verplichting tot correcte, tijdige en verstaanbare voorlichting, het redelijkheidsbeginsel, en de wetgeving op motiveringsplicht.

Op 29 augustus 2011 benadrukken de verzoekers nog hoe het voornemen om een gevangenis in Beveren te bouwen, opnieuw en bijkomend van aard is om Meccano te dwarsbomen.

2. Op 6 september 2011 verdedigt de minister zich bij de ombudsman.

De minister licht toe hoe verkeersmodellering werkt en benadrukt daarbij dat “de autonome wervingskracht van de tracés zelf” uiteindelijk de scenario’s onderscheidend maakt en dat randvoorwaarden (als rekeningrijden, tolheffing of tolvrijheid) sturend werken. De minister wijst er ook op dat randvoorwaarden voor elk tracé dezelfde moeten zijn opdat vergelijkingen opgaan.

De minister bestrijdt daarop de aantijgingen en wijst o.m. op (openheid rond) berekeningen, die aantonen dat de autonome wervingskracht van “het Meccano-tracé op zich” niet groot genoeg is en kleiner is dan de autonome wervingskracht van het BAM-tracé.

Dat uitgangspunt, gecombineerd met een sedert 22 juli 2005 herhaaldelijk bevestigde beleidskeuze om een tolvrije verbinding door de Kennedytunnel te behouden, is de hoofdreden voor het beleid om niet mee te stappen in het verhaal van Meccano.

HET AAN DE KLACHT GEGEVEN GEVOLG

3. De ombudsman stelt vast dat de verzoekers op 4 maart 2010 Meccano hebben kunnen toelichten in de bevoegde parlementaire commissie (VLP, 2009-2010, nr. 54/5).

Later, op 22 april 2010 (VLP, 2009-2010, nr. 54/7), beantwoordt het Verkeerscentrum Vlaanderen vragen van de volksvertegenwoordigers over Meccano. Daarbij bevestigt het Verkeerscentrum o.m. uitdrukkelijk dat er tijdens “de vergelijking tussen de scenario’s met de tolheffing in de Kennedytunnel rekening gehouden” is (54/7, p. 38).

En op 20 mei 2010 (C233, OPE20, 2009-2010, p. 3 tot 11, zie vooral vanaf pagina 9) en opnieuw op 1 juli 2010 (VLP, 2009-2010, nr. 54/10, p. 20, randnummer 3.2.), geeft het parlement er blijk van de beperkingen van het onderzoek door het Verkeerscentrum te kennen.

De aangeklaagde ministeriële bestuurlijke omgang kan dus niet los gezien worden van meer algemene bestuurlijke omgang door de Vlaamse overheid *tout court*.

4. Wat die omgang betreft, is het Vlaams Parlement goed op de hoogte van de modaliteiten van de verkeersmodelleringen en het parlement blijkt ook te kunnen leven met de wijze waarop het Verkeerscentrum Meccano totnogtoe onderzocht. Het parlement ziet daar geen beletsel in om te oordelen over Meccano.

En vanzelfsprekend mag de minister daarbij o.m. ook wijzen op een beleidskeuze om de Kennedytunnel tolvrij te houden.

Toch mist de ombudsman in de bestuursomgang met stRaten-generaal een deugdelijke uitleg over de redenen om aan die randvoorwaarde een zo grote betekenis toe te kennen dat ook van een alternatief verwacht wordt dat het zich inschrijft in die randvoorwaarde.

Dat is zeker zo, wanneer de overheid zelf ondertussen een hele brug in een tunnel aan het veranderen is en dus moet de overheid kunnen uitleggen waarom precies het verder van de stad gelegen tracé van stRaten-generaal moet plooiën voor een tolvrije Kennedytunnel.

Voor deze bestuursomgang mag er dan een verkeerskundige reden zijn (de vergelijkbaarheid van de scenario's), toch wordt die randvoorwaarde van "tolvrijheid in de Kennedytunnel" op dat moment gekatapulteerd tot een beleidsmatige hoofdvoorwaarde en uiteindelijk hier tot een twistpunt tussen beleid en verzoekers.

Het is in zo'n situatie aan de overheid om klare taal te spreken over de redenen om aan die tolvrijheid het belang toe te kennen, dat de overheid er klaarblijkelijk aan toekent.

Die klare taal ontbreekt tot op heden in de bestuursomgang met stRaten-generaal. En omdat de ombudsman het voorts ook niet begrepen heeft op het woordspel "Meccano-tracé of Meccano-plan bekijken" of "Meccano-scenario of Meccano-plan plus onderzoeken", zijn de ombudsnormen (8) deugdelijke correspondentie en (13) redelijke behandeltermijn geschonden.

Er is meteen ook onvoldoende zorgzaam omgegaan met stRaten-generaal, dat na een tocht via het Verkeerscentrum, de Beroepsinstantie Openbaarheid van Bestuur en de ombudsman, nog steeds niet weet waarom de Kennedytunnel hoedanook tolvrij moet blijven.

5. Vanuit de opdracht van de ombudsman om standpunten te verzoenen, beveelt de Vlaamse Ombudsdienst de Vlaamse overheid aan om tegen medio oktober 2011 (eerstvolgende voortgangsrapportage commissie Mobiliteit Vlaams Parlement) klare taal te spreken.

Het is om die reden dat de Vlaamse Ombudsdienst deze kwalificatie en de bijlagen ervan, nu tegelijk bezorgt aan de verzoekers, aan de minister, én aan de parlementsvoorzitter.

Bart Weekers
Vlaams ombudsman
15 september 2011

Inventaris

- I mails van 4 juli 2011 en 29 augustus 2011 van de verzoekers - p.m. voor klager en minister
- II antwoord van de minister van 6 september 2011 - p.m. voor minister
- III commissieverslagen, VLP, 2009-2010, nrs. 54/5, 7, en 10; en C233, OPE20, 2009-2010 / VLP, 2010-2011 - p.m. voor allen, aangezien dit bij alle betrokkenen goed bekende, openbare, stukken zijn, die men kan raadplegen op www.vlaamsparlement.be
- IV persmededeling van de Vlaamse Ombudsdienst van 15 september 2011